

Tedenske novice.

V Gorah Radgoni je bil preteklo nedeljo prav dobro obiskan shod naše stranke. Predsedoval je naš vrli pristaš in voditelj kmetov v tem kraju Pelci. Govoril je dr. Hohnjec, ki je razpravljala o programu naše Kmetijske zveze, o naših političnih protivnikih, o volilnem zakonu ter dajal navodila za volitve. Jerebič je opozoril kmete na lužljivo agitacijo Samostojne, ki hoče sebi glasove prigoljufati s tem, da laže, češ, med Samostojno in med Kmetisko zvezo ni nobene razlike, pri obeh so kmetje. Sprajeti sta bili 2 resoluciji. V prvi kmetje ostro protestirajo zoper vsak poizkus pri določitvi državne meje zapustiti Muro in apacko kotlino in morda tudi te kraje prepustiti Avstriji. Slovenski kmetje o tem nočejo nič slišati in opozarjajo vlado, naj ne dovoli nobenega barantanja s slovensko zemljo. V drugi resoluciji pozivljajo vlado, naj podvzame odločne korake zoper Avstrijo, ker ne ča dovoliti v mirovni pogodbi zamčenega prevoznega prometa med Spiljem in Radgono.

Nečuvveno postopuje Avstrija napram naši državi v vprašanju železniškega prometa med Spiljem in Radgono je potrpežljivost našega obsejnega slovenskega ljudstva postavilo v preveliko preizkušnjo. V mirovni pogodbi ki sta jo podpisali Avstrija in naša država, je poseben člen, ki določa da mora Avstrija dovoliti svobodno prevoz drugim državam, torej tudi naši, Avstrija pa tega noče. Če bi prosti prevoz kje bil na mestu, je na progi Maribor-Ljutomer, katera med Spiljem in Radgono žalibog teče po avstrijskem ozemlju, najna potreba. Slovenske gorice, Mursko polje in Prekmurje so navezani na to železniško progo, brez nje so odrezani od sveta. To Avstrija dobro ve in zato bi rada, predno dovoli prevoz, kar ho pre ali slej morala storiti, dosegla od naše države razne pridobitve v političnem in gospodarskem oziru. Naša vlada pa nima ali dovolj smisla ali dovolj odločnosti, da bi avstrijsko vlado prisilila k temu, kar ji nalaga mirovna pogodba. Na shodu v Gorah Radgoni, kjer je dr. Hohnjec kmetom v tem vprašanju dajal potrebna pojasnila, so zborovali v posebni resoluciji pozvali vlado, naj vendar enkrat stori konac skandaloznim razmeram na tej obsejni železniški progi. Če avstrijska vlada iz lepa noče izpolniti svoje dolžnosti, naj se jo prisili k temu. Nezaslišano je, da bi se ta državnica, ki je od svojih sedov, torej tudi od nas odvisna, da sploh more živeti, napihovala proti nam kakor žaba. Nemškimi hujšakom na naši državni meji se mora odstriči grahen. Drugače ne bo rada.

Izja z Z ozirom na notico „Kmetijskega lista“, da sem pristopil k narodno socialistični stranki, ponavljam še enkrat, da nikdar nisem bil pristaš te stranke in nisem sedaj. „Kmetijski list“ je to notico prišel po demokratičnih listih 14 dni potem ko je bila že v drugih listih javno ovržena, kar bi bil „Kmetijski list“ moral znati. Stori torej ni iz neumnosti, ampak iz zlobe.

Dr. Leop Lénard.

Zlata poroka. Matija in Marija Verlič iz Krčevine sta obhajala 3. novembra svojo zlato poroko. Zlatoporočnica, ki sta duševno in telesno še popolnoma čila in krepka, sta zbrala ta dan okrog sebe vse svoje sorodnike, prijatelje in znance. Ob 10. uri sta imela v cerkvi Matere Milosti slovesno obnovenje poročne obljube in sv. mašo. Dobri sosede kakor cela krčevinska graba, imenovana že pod staro Avstrijo „jugoslovanski kot“, so tekmovali med seboj, kako bi razveselili toli prijubljena zlatoporočnica. Družina Zupanova, ki se je izkazala že ob priliki orlovskega tabora v Mariboru z naravnost očarujočim kresom na čast gostom, je zažgala tudi tokrat umeten kres v podobni križi, ki je gorel dve uri na čast zlatoporočnice in bil nepopisno lep. Med tem ko je gorel kres so vrli krčevinski fantje streljali. Zlatoporočnicema kojih vnučinja je sedaj njima opora, je neumorno dela vna članica naših društev, čestitamo in želimo, da bi obhajala vsaj še biserno.

Sleparstva koroških Nemcev. Ob priliki ljudskega glasovanja na Koroškem so Nemci sleparili kar na debelo. Goljufavali so na dvojno, kupovali so glasove z blagom in z dobrim denarjem, kupovali so ja tudi glasove s ponarejenimi bankovci. V soboto pred glasovanjem so se razlili po Koroški razni nemškutarski sleparji in plačevali so za glasove kar po tisočakah. V nedeljo je šel volileo na volišče, ni torej imel toliko časa, da bi bil šel v Celovec ali v Beljak menjat prisluzne tisočake. V prijetni nadi, da bo prejel za glasovanje za Nemško Avstrijo lepe tisočake, je šel z veseljem v pondeljek v Celovec ali pa v Beljak. Toda vračal se je popolnoma potrt in neprijetno razočaran. Nikjer mu niso hoteli zamenjati teh bankovcev, ker so bili vsi ponarejeni. Ni nam torej treba imeti nobenega pomilovanja za tiste zaslepence, kateri so za ponarejene Judeževske bankovce izdali in prodali svojo domovino!

Krasen vzgled. Požrtvovalne članice ormoške Dekliške Marijine družbe so nabrale za volilni sklad SKZ lepo svoto 1180 K. Iz tega sledi, da se zaveda naše vrle mladenke velikanskega pomena bodočih volitev v ustavotvorno skupščino in tudi ogromnih izdatkov naše stranke v tej velikanski volilni borbi. Iskrena hvala! — Tajništvo Slov. kmetijske zveze v Mariboru.

Usmiljevi bratje — z Kardje pri Novem mestu bodo pobirali prihodnje tedne po Spodnje Štajerskem. Priporočamo jih vsem usmilj nim srceam

Velikanski požar je wpepelil v noči 9. t. m. gospodarska poslopja v Podlehniku pri Ptaju. Poslopja so last graške „Sparrhaase“. Škoda je milijonska. O vzroku požara še doslej ni nič dognanega.

Pozdrave iz zasedenega ozemlja pošiljajo naši krščanski Slovenski kmetijski zvezi in našim krščanskim listom zavedni Slovenci iz zasedenega Primerja, iz Opšine pri Trstu. Upamo, da bo nekoč tudi našim bratom trpinom zasijalo solnce zlate svobode.

Narodno gospodarstvo.

Dr. Rudl.

Pretakanje vina.

Letošnja vinska trgatva se je vsled jako toplega vremena začela vobče zelo zarana. Izvanredno lepo in toplo vreme je bilo vzrok, da je letošnji vinski mošt začel takorekoč vreti že na preži in je že v nekaj dneh poslalo iz mošta vino. Kakor hitro zavre mošt, je potrebno, da se sodi z vinom dopolnujejo, ker se sicer na površju vina vsled prostega dostopa zraka razvijejo škodljive glivice, posebno v sodih, kjer se vino z natega (Stichheber) dostikrat poskuša. Pogostokrat sem videl v raznih vinskih kletah take natega iz navadnih štajerskih buč, rastlina, ki je volta in ima dolgo cev. V takih bučah je včasih vse polno raznih krojačnih in še marsikaj drugega. S tako natega ali s „eugom“ se potegne vino iz sode. Vinogradnik navadno pred rabo pline v natega, še celo v vinski sod, ali jo pa poprej splahne z vinom ali vodo. Je to sicer prastara navada, toda tudi prastara kvarljiva razvada, pri čemer snaga zelo trpi, ker takih nateg ali eugov vsled mnogokratnega pomanjkanja vode ni možno dovolj osnažiti, predno se rabi. Kako natančni glede snage pri pretakanju vina so pač bili stari Rimljani, je treba čitati tozadevne izvlečke iz poročil njihovega umnega kletarstva.

Ne samo pri finih sortiranih vinih je snaga neobhodno potrebna, ampak tudi pri navadnih vinih. Prva snaznost je že pri trgatvi neobhodno potrebna, nadalje pri napolnjevanju sodov in končno, kar je pa poglavito, pri pretakanju, da ne trpi kakovost, barva in okus vina.

Povprečno letošnja vina ne vsebujejo preveliko kisline, vsled česar se bodo morala letos veliko preje pretočiti, kakor druga leta. Kakor hitro so se kvasnice in drože vsedle na dno sode in se je vino že začelo čistiti, je že napočil čas, da se vino pretoči v vikat, zlasti, ako drože niso več belorumene, ampak že dobivajo rjavkasto barvo.

Izvanredno važno je, da se vino, katero je že začelo dobivati duh po novo pečenem kruhu in je že začelo rjaveti, kar najhitreje pretaka. Pretakanje se mora vršiti z vso naglico. Zlasti vino, ki stoji v topli sobi okrog 12 ur in začne rjaveti, je silno potrebno, da se pretoči v drug snažen sod in se pri tej priliki močno žvepla, n. pr. ena palčica (Stangica) žvepla na polovnjak.

V Svici in tudi podrugod zmešajo rjavo vino z debelimi in zdravimi drožami, katere so bile vzete iz drugega sode. Pravijo, da je to postopanje izborno domače sredstvo proti rjavici vina.

Pri pretakanju vina je važno, da je zrak snažen in da vino kolikor mogoče pride v stik z čistim zrakom, vsled česar se debele pipe odprejo samo na polovico, da vino teče v skal bolj na široko.

Cez par dni se pretočeno vino dopolnaje in ob tej priliki v drugič poskusi, je-li je pretakanje vplivalo ugodno ali ne. V poslednjem slučaju se mora to vino še enkrat pretočiti in ako rjavi, še enkrat prav močno žveplati. Tudi zatik pri pilki naj bo snažen in ne sme biti ovit s starimi capami.

Ker je ravno umno pretakanje vina za naše vinogradnike zelo velike važnosti, sem napisal te vrstice iz lastne izkušnje v prid našim slovenskim kletarjem.

Razglas glede oddaje trt iz državnih trtnih nasadov. S pooblaščenjem poverjeništvu za kmetijstvo deželne vlade v Ljubljani se vinogradnikom naznanja da se bodo spomladi leta 1921 oddajale trte iz državnih trtnih nasadov v Sloveniji po sledečih cenah: 1. za 1000 komadov cepljenk Ia, 2000 K; za 1000 komadov cepljenk IIa, 1000 K. 2. Za 1000 komadov korenjakov, Ia, 500 K; za 1000 komadov korenjakov, IIa, 250 K. 3. Za 1000 komadov ključev, Ia, 100 K; za 1000 komadov ključev, IIa, 50 K. Te cene veljajo le za manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristone občine tozadevno potrdilo. Vsem drugim naročnikom se bodo trte zaračunale za 100% dražje. Na dalje veljajo te cene le na oddajnem mestu v pristojni državni trtnici, Omot in dovoz na železnico ali poš to se zaračunaj posebej. Trte dobijo le vinogradniki iz Slovenije, ki se zavežejo, da bodo trte sadili na lastni zemlji. Pri dodelitvi korenjakov se bo oziralo v prvi vrsti na one naročbe, ki nameravajo zasadiati lastni matičnjak, pri dodelitvi ključev pa na one naročnike, ki cepijo trte za lastni vinograd in ne za prodajo, in ki doprinesejo tozadevna potrdila pristojne občine. Naročila se sprejemajo pri državnih trtnih nasadih in pri pristojnem vinarjem nadzorništvu (v Mariboru ali Novem mestu) in sicer do najkasneje 20. decembra 1920. Po tem roku se razdelijo trte sorazmerno med upravičene naročnike, katerim se dostavi tozadevna nakaznica.

Za t an ravrene galice za nde Kmetijske podružnice Maribor in okoliš še enkrat opozarjamo,

da rok za naročitev in predplato z 15. t. m. poteče. Pristojno mesto je trgovina Klajnshek in Ponte v Vetrinjski ulici, kg stane 25 K.

Mozilje. Kako močno se je sadjarstvo v zadnjih desetletjih v tukajšnjem kraju razvilo in povzdignilo, o tem nas je prepričala krajevna sadna razstava, katera se je priredila v prostorih Bradnega društva. Razstavo je otvoril župan trške občine g. A. Goričar, ki je vse navzoče prisrčno pozdravil ter je še posebno omenil, da smo lahko ponosni na to, da ima naša okolica sedaj toliko tako lepoga sadja. Za njim je povzel besedo nadučitelj Fr. Praprotnik, ter je v svojem izbornem govoru povdarjal neizmerno važnost in veliki gospodarski pomen umnega sadjarstva. Kot tretji govornik je nastopil veletrgovec R. Pevec, ki je kot jako izkušen in izveden sadni trgovec navedel posebno tiste sadne vrste, katere imajo v sadni trgovini veliko veljavo in se torej tudi v nadaljnem pomnoženju z najboljšo vestjo priporočajo. Prva med temi je Kanada-rajneta, ki se radi svojega tako dobrega okusa vedno prav dobro plačuje. Sobotato se radi linega okusa in lepe zunanje oblike kaj tako cenijo Londonov pepinek. Radi svoje trpežnosti pa se za sadno trgovino prav priporočljive te-le vrste: bobovec, bojkovo jabelko, kralj Samo, kraljevič Rudolf, rdeči zimski kalvil in zlasti trdika, katera pa v tukajšnjem kraju še ni razširjena. Razstava je bila več dni odprta in so v isto prav marljivo prihajali vsi tisti, ki se za to tako velevažno stroko kmetijski in kofičkaj zanimajo. Tudi potovalni učitelj Goričan in deželni sadjarski nadzornik Humek sta si razstavo ogledala in sta se tudi prav ugodno o njej izjavila.

Živalski sejm v Mariboru, dne 9. novembra 1920.

Prignalo se je: 6 konj, 4 bike, 81 volov, 197 krav in 4 teleta. Cene so bile za 1 kg žive teže: debeli voli 15—16 K, srednje debeli 14—15 K, plemenski voli 11—14 K, debele krave 14—15 K, debele telice 14—15 K, breje krave 14—16 K, mlečne krave 14—16 K, suhe krave 6—14 K, teleta 15 K. Kakor je razvidno, je bila primeroma zelo nizka cena. Opazilo se je, da je padanje cen povzročilo rani mraz. Posebno mali posestniki, ki nimajo krme, so živino rajši po ceni prodali, kakor pa da bi krmo kupovali.

Ovčji sejm v Slovenjgradcu. Ministrstvo za kmetijstvo in vede je dovolilo graški alpski družbi za gojenje ovac nakup in izvoz 2000 ovc jezerake (solčavske) pasme iz Slovenije proti nvoza v poštev prihajajoče plemenske živine. Ta nakup se bo vršil na sejm v Slovenjgradcu dne 19. novembra t. l. in se vabijo vsi ovčerejci, da priženejo v obilnem številu svoje ovce jezerake pasmi ta dan v Slovenjgradcu.

Debava svedska Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima na razpolago večjo množino navadnega in ojačenega razsvetljenega smodnika. Po železnici se bo odpošiljalo najmanj po 100 kg vsake vrste. Manjša množine se bodo oddajale pri tvrdki Franc Sevečik, Ljubljana, Židovska ulica. Interesenti naj prigrasijo svoje potrebščine najkasneje do 20. t. m. in predlože objednem potrdilo od okrajnega glavarstva ali županstva.

Mladenci, fantje ki bi vas veselil tkalski obrt! Tkanine so drage, da jih navadnemu človeku ni doplačati, in dolgo, dolgo se to še ne bo izpremenilo. Zato so naši kmetovalci zopet začeli lan in konopijo sejati, ženske pa presti. A kaj, ko tkalcev ni, ki bi iz preje narejali platno. Tkalski obrt je, v dobi, ko je kupljeno platno bilo ceneje od doma pridelanega, takorekoč izumrl. Danes so tkalci, kar jih še živi na naši zemlji, vsi pe 80 let stari ter ne morejo več delati. Zato se obljublja mladim ljudem, ki se hočejo učiti tkalskega obrta, lepa prihodnost. Nobenemu, ki bi imel veselje do njega, ne bo žal, ako se ga poprime. Največja težava je v tem, da se noben tkalski mojster, ki bi še bil zmožen, fanta uspešno učiti, vsled dragega preskrbovanja ne more odločiti sprejeti učenca. Kmetijski podružnici Maribor in okoliš se je posrečilo, najti izvrstnega tkalskega mojstra, ki je v najboljših letih, ter se z njimi pogodilo, da sprejme enega fanta v uk. Fant naj je 16 leto dopolnil, zdrav in izpošten hiše. Starišema bo skrbeti samo za obleko, fant bo v dobrih rokah. Oglasiti se je pri naše niku Kmetijske podružnice, prof. sorju Majcenu v Mariboru, bodisi v njegovem stanovanju (Badlove vile 10), bodisi ob sredah, četrtek in sobotah dopoldne v spodnještajerski ljudski posojilnici (Stolna ulica).

Dopisi.

Sv. Križ pri Mariboru. Dne 4. t. m. smo spremlili k zadnjemu počitku bivšega posestnika na Dobajevem, g. Andreja Hauptmana. Mnogostevilni spreved je pokazal, da je bil raniki zelo spoštovan v vsaj občini. Na sedmih so darovali udeleženci za marib. dijaške kuhinjo 300 K, med temi so večje svote dali: